

Proti resoluciji prof. Zdziechowskega o slovanski ideji je osem novinarjev podalo pismeni protest. Mej drugimi so ta protest podpisali Rus dr. Vergun, Slovak Svetozar Hurban, Vajanski, Poljak Stojalowski, in če smo prav poučeni „Slovenčev“ urednik dr. Evgen Lampe, toda predsednik kongresa ni dopustil, da se protest sprejme.

Mi s svojega stališča iskreno obžalujemo, da je separatistiški duh Poljake in Hrvate zapeljal tako daleč, da so na kongresu slovanskih časnikarjev na tak način obsodili slovansko vzajemnost, za katero je bilo v svrhu osvobojenja tlačanih Slovanov žrtvovano že toliko slovanske krvi, obsodili tisto idejo, katera je bila doslej zvezda vodnica in najkrepkejša opora Slovanov v borbi za narodno eksistenco in osamosvojenje, a tolaži nas to, da je bil kongres preneznaten, da bi njegova obsodba slovanske vzajemnosti mogla imeti kaj dejanskih posledic.

Politični pregled.

Notranji položaj. — Dne 18. t. m. se je zopet sešel državni zbor. Splošno se sodi, da bo zamogel mirno in v redu delovati, ker Čehi ne bodo nadaljevali obstrukcije. To je jako verjetno. V nedeljo je namreč izšel cesarjev lastnoročni list ministrskemu predsedniku dr. pl. Körberju, s katerim listom je cesar zaukazal ustanoviti v Pragi galerijo umetnin. Cesar je sam za to galerijo daroval dva milijona kron. O tem ni dvoma, da bi cesar tega znamenitega daru ne bil dal, ako bi Čehi ne bili odnehali od obstrukcije in zato smemo pač računati da bo državni zbor lahko zboroval. Vlada pa ni samo dosegla, da so Čehi odjenjali od obstrukcije, nego se trudi, da bi mej Čehi in Nemci dosegla skupno postopanje v konkretnih zadevah, ki se ne tičejo narodnosti. To je nmljivo. Na obnovitev stare desnice ni misliti in neko večino mora vlada vender imeti, a v tem oziru je že davno znano, kako gotovi krogi delajo na to, da bi se sestavila večina, katere jedro bi bili Čehi in Nemci.

Nemški prestolonaslednik na Dunaju. — Zadnje dni se je nemški prestolonaslednik kot gost našega cesarja mudil na Dunaju. Obisk je bil zgolj konvencionalen. Prestolonaslednik je naredil vizito, da se predstavi kot polnoletni princ. Vzlic temu konvencionalnemu licu obiska se je pa tudi pri ti priliki in še nekako ostentativno povdarjala politična intimnost mej Avstrijo in Nemčijo.

Novi člani gospodske zbornice. — Minolo nedeljo je bilo razglašeno imenovanje novih članov gospodske zbornice. Imenovani so bili: glasbenik profesor konservatorija Anton Dvořak (Čeh), pesnik in vseučiliški profesor dr. Emil Frida (Jaroslav Vrhlický — Čeh), nadalje vseučiliški profesorji dr. Teodor Gomperz, dr. Ernst Mach (Nemca), Adolf Mussafia (Italijan), dr. Stanislav Smolka (Poljak), dr. H. Zschokke (Nemec) in profesor na umetniški akademiji Kaspar vit. Zumbusch (Nemec). Razmerje strank se s tem v gospodarski zbornici ni prav nič premenilo.

Slavnosti na Francoskem. — Slavnosti na čast francoskemu predsedniku Loubetu v Nizzi in Toulonu, ki so se vršile te velikonočne praznike, so bile, kakor poročajo francoski in italijanski listi, nad vse sijajne. Nizza in Toulon sta bila sijajno okrašena z zastavami in slavoloki. V Nizzo je došlo 10.000 vojakov za Loubetov sprejem. Pripredili so Loubetu na čast dva banketa. Iz vse Francije, a tudi iz Rusije in Nemčije je došlo na slavnost mnogo občinstva, največja udeležba pa je bila iz Italije. Loubet se je pripeljal v

Nizzo in v spremstvu ministrov Delcassé-ja in André-ja ob 11. uri dopoldne, pozdravilo ga je 100 strelav iz topov francoske artilerije. Od strani Italije je došlo na slavnost 15 bojnih ladij, na katerih jedni je bil vojvoda genoveški. Italijansko ladijeve so pozdravili Francozi z navdušenjem, — vse ladije so bile v zastavah. Predsednik Loubet je nagovoril in odlikoval razne francoske dostojanstvenike. Zvečer prvega dne je sprejel Loubet ruskega admirala Birileva, ki je izročil predsedniku Francije pozdrave ruskega carja. Na banketu je Loubet napil ruskemu carju ter dejal mej drugim, da je pozdrav ruskega carja nov dokaz nespremenjenega prijateljstva Rusije do Francije. Napil je tudi ruski vojni mornarici. Med slavnostmi se je vršilo najprijaznejše občevanje mej francozkimi in italijanskimi častniki. Ker je ruska vlada kratko pred svečanostjo dala nalog svojemu admiralu, da se odmakne z ruskim brodom, se je v nekaterih krogih to smatralo za izraz oslabiljenja rusko-francozkega prijateljstva, a bolje poučeni politiki trde, da Rusija le ni hotela umešavati se v mlado francozko-italijansko prijateljstvo ter je pustila, da sta „za v prvo“ mlada zaveznika sama med seboj. Vender pa je bilo tudi mnogo ruskih častnikov pričujočih na slavnostih.

Rusija. — Car Nikolaj je imenoval na mesto umorjenega ministra Bogoljepova naučnim ministrom generalnega adjutanta Vanovskega. V svojem pismu do ministra pravi car, da je skušnjava zadnjih let pokazala, da treba nekaterih sprememb v ruskem šolstvu. Nadeja se, da bode izredna nadarjenost ministra pripomogla v to, da se izvedo v ruskem šolstvu one spremembe, ki so primerne duhu časa in potrebne blagru domovine. Od tega imenovanja se pričakuje, da se odstranijo iz ruskih šol vzroki sedanjim dijaškim izgredom. Res je novi minister že izdal odredbo, da dijaki ne bodo trpeli vsled tega, ker so se isti radi nemirov zaprle.

Vojna v južni Afriki. — V zadnjem času so se vršili na afriškem bojišču le bolj neznatni dogodki. Angleži so baje pod Plumerjem zasedli Pietersburg in vzeli Burom dve lokomotivi in 38 železniških voz. Buri pa so noči pred Plumerjevim dohodom ostavili mesto in zažgali dva vagona streljiva. Blizu Smithfielda so Angleži ujeli 16 Burov s 50 konji in zalogo. Na severu od Adlertanga so Buri napadli 100 mož Lancier-in Yeomanry polka. Boj je trajal celo dopoldne, konečno so Buri razun 25 mož, ki so ubegli vse zajeli. Pri mestu Wredu na skrajnem jugovzhodnem koncu Oranje države sta se združila Botha in Dewet ter imata okoli sebe zbranih 15.000 mož. S to četo hočeta operirati nadalje proti angleškim četam v Oranjem. Nazadnje se poroča, da nameravajo Buri prenesti sedež transvaalske republike v Leydsdorp na skrajnem severovzhodu Zmajevih gor, kateri kraj je Angležem do cela nepristopen. Jednako se nameravajo odmakniti Buri v nepristopno Zautopansko pogorje, kjer vlada mrzlica in tifus, in kjer so znane strupene muhe „tsetse“. Buri so teh stvari vajeni, a Angleži bi jim podlegli. Od tu hočejo Buri na izreden način nasprotovati Angležem. S tem korakom so Buri naložili Angležem še največjo vseh dose-danjih težav. Zadnje dni je došlo senzacionalno poročilo, da se je Burom posrečilo ujeti angleškega generala Frencha s 500 vojaki. Uradno se ta vest dementuje, a tega uradni dementi ne pove, kje je French.

Kitajska. — Kakor poročajo nekateri listi, se je Rusija odpovedala svoji zahtevi glede Mandžurije in je umaknila tozadevna pogajanja s kitajsko vlado. Treba pa je povdarjati, da to poročajo angleški viri, in ker so isti najnezanesljivejši, kar se tiče resnice in verjetnosti, je smatrati stvar še za negotovo; kajti težko je verjetno, da bi modra ruska politika kak svoj storjeni sklep preklicala. Angleški viri vedo tudi poročati, da je Rusija pripravljena dati Japonski proste roke na Koreji, samo da bi ne nastopala proti njej sovražno v zadevi Mandžurije. Te vesti se torej že pobijajo. Ako je Rusija odstopila od Mandžurije, tedaj ni treba, da pušča „prosto

roko" Japonski na Koreji, z ozirom na Mandžurijo. Rusiji pa ni treba siliti v Mandžurijo, ker jej itak ne odide, marveč zamore hladno čakati, kako se razvijejo stvari v Kitajski. V zadnjem času se je baje začel zopet oglašati nevarni general Tungfushiang. O njem se čuje, da ima pripravljenih 11.000 dobro izurjenih vojakov, s katerimi hoče nastopiti proti tujcem. A na katere najbolj meri njegova jeza, o tem se ne pove nič gotovega. Vsekako se odloči tako ali tako položaj na Kitajskem že to pomlad.

Obrtnija.

Zavarovanje delavcev za slučaj starosti ter invaliditete.

Izvršitev tistih socialnih uredb, s katerimi se hoče delavcem zagotoviti in utrditi njihova eksistenca, je postala jako pereča in nujna, ali umevno je, da delodajalci tej zadevi niso posebno naklonjeni. Vzrok temu je dejstvo, da so pri zavarovanju delavcev zoper nezgode, kakor smo pojasnili v predidocih člankih, naredili ravno tako žalostne izkušnje, kakor pri bolniških blagajnah.

Vender se mora priznati, da so delodajalci v naši državi zavarovanju delavcev še veliko bolj naklonjeni, kakor delodajalci na Francoskem ali na Angleškem, ali seveda imajo pri tem svoje želje in slovenski delodajalci se s tem popolnoma strinjamo. Ker se kaže, da utegne ta zadeva v državnem zboru že v doglednem času priti na razpravo, naj nam bo dovoljeno, da delodajalci tudi pred slovenskim občinstvom obrazložimo svoje želje, kar je toliko potrebnejše, ker se kmalu ne bo nihče več upal v slovenskih listih kaj pisati, kar ni v popolnem soglasju z zahtevami socialnih demokratov ali krščanskih socializmov.

Zavarovanje delavcev za starost in invaliditeto je doslej izvedeno v jedni sami državi in to je Nemčija. To se je zgodilo že leta 1889., a dotični zakon je bil revidiran in izpopolnjen leta 1899. Kako dobrodejno ta zakon vpliva, se razvidi najbolje iz dotičnih števil. Po približnem računu je bilo lani v Nemčiji okroglo 13 milijonov ljudi zavarovanih. Začetkom leta 1900. so zavarovalnice plačevale že 324.319 osebam invaliditetne rente 195.133 osebam starostne rente.

Do konca lanskega leta je bilo vseh izdatkov 402 milijona mark in sicer se je izdalo leta 1898. 69 milijonov, leta 1899. pa 79 milijonov. Povprek je znašala vsaka invaliditetna renta $130\frac{3}{4}$ mark, vsaka starostna renta pa $140\frac{8}{10}$ mark.

Posebno dobro se je tudi obneslo skupno delovanje bolniških blagajen in zavarovalnic zoper nezgode. Zavarovalnice za starost ter invaliditeto so same plačale 7 milijonov mark za oskrb bolnikov.

Na svetu razen Nemčije ni države, v kateri bi bilo zavarovanje za starost ter invaliditeto obligatorično in zakonito organizirano. To daje Nemčiji neko posebno stališče. Vender se mora priznati, da se tudi drugod

vrše priprave za legislatorno ureditev tega vprašanja, ki postaja od dne do dne bolj pereče.

Tudi v Avstriji se že nekaj let sem pretresa vprašanje o zavarovanju za starost ter invaliditeto. Sprožila se je ta stvar že pred desetimi leti v poslanski zbornici. Dne 22. aprila l. 1891. se je obrtnemu odseku odkazal predlog poslanca Pradeja in tovarišev, s katerimi se je izrekla zahteva, naj se čim prej mogoče predloži zbornici zakonski načrt glede zavarovanja delavcev za slučaj starosti ter invaliditete, a šele poldrugo leto potem je obrtni odsek predložil zbornici svoje poročilo o tem predlogu. Poročevalec, poslanec dr. Gross je tedaj s posebnim povdarkom opozarjal, da je treba posebne previdnosti glede pridobitve sredstev za tako zavarovanje. Izjavil je, da zadene breme zavarovanja celo produkcijo, za razdelitev prispevkov mej delodajalci in delojemalci ni tolikega pomena zakonitna določitev razmerja mej njihovimi prispevki, kakor vsakokratka konjunktura v boju za mezde, zakaj o tem ni dvoma, da bodo delodajalci skušali odvaliti kolikor mogoče tega novega bremena na delavce, delavci pa na delodajalce. Naša produkcija, je rekel takratni poročevalec, je pa tako otovorjena z javnimi bremenami, da zamore že zaradi teh in brez ozira na v obče neugodnejše produkcijske razmere v naši državi le z velikimi težavami konkurirati z inozemstvom. Ako se uvažuje, da je morala naša produkcija pred leti prevzeti sicer neizogibno ali za to vender jako težko breme za zavarovanje za slučaj bolezni in zoper nezgode, potem se mora priznati, da je pri nadaljnem obremenjenju produkcije potreba največje previdnosti, in da se mora to obremenjenje brezpogojno omejiti na najpotrebnejšo mero.

Kmetijstvo.

Kako naj se izpraznjene vinske sode pravilno shrani.

Ko se je iz soda, barigle, polovnjaka ali pa sodčka vino potočilo, in ima potem dalje časa prazen ostati, mora se ga pravilno shraniti do zopetne napolnitve. Ako se to ne stori, se taka posoda prav lahko tako pokvari, da zadobi vino pri zopetni napolnitvi, v njej kaj neprijetni duh ali recimo kar naravnost, kaj neprijetni smrad po plesnobi, katera se v njej (v posodi) ugnjezi. Tako po plesnobi smrdeče vino imenujemo s kratka bomfasto vino. Ne more biti večje strokovne sramote za pridelovalca vina, kakor tudi za gostilničarja, kakor je ta, ako se v njegovi kleti tako bomfasto vino nahaja. Le malo manjša sramota pa je, ako se nahaja v kleti jednega ali družega po puščobi soda smrdeče vino.

Bomfasto vino, kakor tudi po puščobi dišeče, dokazuje le ali popolno strokovno nerazumnost dotičnega gostilničarja, ali pa dokazuje tako vino skrajno nebrižnost, zanikernost glede ohranitve prazne vinske posode. Edino prava shramba vinske posode, bodi si sodov, barigel, po-